

**МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ ЖУРАМД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ
ТУХАЙ (Иргэн хишиг, хувь хүртэх)**

2012 оны 3 дугаар сарын 28-ны
өдөр

Улаанбаатар хот

Дугаар 96

Хүний хөгжил сангийн тухай хуулийн 17.4, Улсын Их Хурлын 2011 оны 53 дугаар тогтоолд заасныг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1. Засгийн газрын 2010 оны 12 дугаар сарын 29-ний өдрийн 347 дугаар тогтоолын хавсралтаар баталсан “Монгол Улсын иргэн хишиг, хувь хүртэх журам”-д дор дурдсан агуулга бүхий Есдүгээр бүлэг нэмсүгэй:

“Ес. Ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнд бэлэн мөнгө хэлбэрээр хишиг, хувь хүртээх

9.1. “Хүний хөгжил сангаас Монгол Улсын иргэнд 2012 онд хүртээх хишиг, хувийн хэмжээг тогтоох тухай” Улсын Их Хурлын 2011 оны 11 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 53 дугаар тогтоолд заасны дагуу дараахь иргэн Хүний хөгжил сангаас 1.0 (нэг) сая хүртэлх төгрөгийн хишиг, хувийг бэлнээр хүртэж болно:

9.1.1. 2012 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар 55 ба түүнээс дээш настай эмэгтэй, 60 ба түүнээс дээш настай эрэгтэй иргэн;

9.1.2. Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний нийгмийн хамгааллын тухай хуулийн 10.1 дэх хэсэгт заасны дагуу эрүүл мэндийн байгууллагын мэргэжлийн эмч нарын хяналтын комиссоор хөгжлийн бэрхшээлтэй нь тогтоогдсон 16 хүртэл насны хүүхэд, хөдөлмөрийн чадвараа 50 ба түүнээс дээш хувиар алдсан нь эмнэлэг хөдөлмөрийн магадлах комиссоор тогтоогдсон 16 насанд хүрсэн иргэн.

9.2. Энэ журмын 9.1-д заасан иргэн өмнө нь бэлэн бусаар хишиг хувь хүртсэн бол ийнхүү бэлэн бусаар хүртсэн хишиг, хувийг 1.0 (нэг) сая төгрөгөөс суутган тооцож, үлдэх хэсгийг 2012 оны II улирлын сар бүрийн сүүлийн хагаст хувааж олгоно.

9.3. Энэ журмын 9.1-д заасан иргэн хишиг, хувь хүртэх хүсэлтээ сум, хорооны нийгмийн ажилтанд бичгээр гаргана. Хэрэв өөрийн биеэр хүсэлт гаргах боломжгүй бол эцэг эх, асран хамгаалагч, харгалзан дэмжигч, эсхүл эхнэр, нөхөр нь түүний өмнөөс хүсэлт гаргаж болно.

9.4. Энэ журмын 9.3-т заасан хүсэлтэд иргэний овог нэр, регистрийн дугаар, төрсөн огноо, иргэний үнэмлэхийн дугаар, нас, хүйс, оршин суугаа хаяг, өмнө нь бэлэн бусаар хүртсэн хишиг,

хувийн талаархи мэдээллийг 1.0 (нэг) сая төгрөгийг бэлэн мөнгөөр хүртээх хишиг, хувиас суутган тооцохыг зөвшөөрсөн мэдэгдлийг заавал тусгана.

9.5. Энэ журмын 9.1.2-т заасан иргэн нь хөгжлийн бэрхшээлтэй болохыг нотлох холбогдох бичиг баримтыг энэ журмын 9.3-т заасан хүсэлтэд хавсаргасан байна. Хэрэв хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн нь нийгмийн халамжийн болон нийгмийн даатгалын сангаас тэтгэвэр, тэтгэмж авдаг бол тухайн иргэнээс нэмэлт баримт бичиг шаардахгүйгээр холбогдох байгууллагуудаас хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний тэтгэвэр, тэтгэмж авдаг тухай тодорхойлолтыг хавсаргаж болно.

9.6. Сум, хорооны нийгмийн ажилтан нь бэлэн мөнгө хүртэх хүсэлт гаргасан иргэний хүсэлтийг өмнө нь хишиг, хувь хүртсэн мэдээлэлтэй тулган шалгаж, энэ журмын Гурав болон Аравдугаар бүлэгт заасны дагуу хянаж, сар бүрийн 15-ны өдрөөр тасалбар болгон хүсэлт гаргасан он, сар, өдрөөр эрэмблэн нэгтгээд, нэгтгэсэн мэдээллийг аймаг, дүүргийн хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний хэлтэст тухайн сарын 20-ны өдрийн дотор хүргүүлнэ.

9.7. Аймаг, дүүргийн хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний хэлтэс нь ирүүлсэн мэдээллийг нэгтгэн хянаж, бэлэн мөнгөөр хишиг, хувь хүртэх иргэдийн нэрсийн жагсаалтыг баталж тухайн сарын 25-ны өдрийн дотор нийгмийн халамжийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагад хүргүүлнэ.

9.8. Нийгмийн халамжийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага нь ирүүлсэн нэрсийн жагсаалтыг улсын хэмжээнд нэгтгэн өмнө хишиг, хувь хүртсэн мэдээлэлтэй тулган шалгасны үндсэн дээр бэлэн мөнгөөр хүртээх хишиг, хувийн санхүүжилтийн хэмжээг батлагдсан төсвийн сар, улирлын хуваарийн дүнд багтаан аймаг, дүүрэг тус бүрээр гаргаж Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн ямаар дамжуулан Сангийн яамны Төрийн сангийн газарт хүргүүлнэ.

9.9. Сангийн яамны Төрийн сангийн газар нь энэ журмын 9.8-д заасан хөрөнгийг Хүний хөгжил сангийн сар, улирлын хуваарийн дагуу аймаг, дүүргийн хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний хэлтсийн Хүний хөгжил сангаас иргэнд хишиг, хувь хүртээх санхүүжилтийн дансанд шилжүүлнэ.

9.10. Аймаг, дүүргийн хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний хэлтэс нь цахим мэдээлэл болон албан бичгийг үндэслэн иргэдийн хишиг, хувийг холбогдох арилжааны банкаар дамжуулан шилжүүлж, энэ тухай сум, хорооны нийгмийн ажилтанд мэдэгдэнэ.

9.11. Сум, хорооны нийгмийн ажилтан; аймаг, дүүргийн хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний хэлтэс нь бэлэн мөнгөөр хишиг, хувь хүртсэн иргэний “Хүний хөгжил сан” дэвтэрт зохих бичилт хийнэ.”

2. “Монгол Улсын иргэн хишиг, хувь хүртэх журам”-ын Гуравдугаар бүлэгт дор дурдсан агуулгатай 3.11 дэх заалт нэмсүгэй:

“3.11. Шинээр төрсөн хүүхдэд болон нас барсан иргэнд тухайн онд хуваарилагдсан хишиг, хувийг бүрэн олгоно.”

3. “Монгол Улсын иргэн хишиг, хувь хүртэх журам”-ын Долдугаар бүлгийн 7.8, 7.9, 7.10, 7.11 дэх заалтыг дор дурдсанаар өөрчлөн найруулсугай:

“7.8. Орон сууцны санхүүжилтийн корпораци нь орон сууцны төлбөр хэлбэрээр хишиг, хувийг олгоход шаардагдах хөрөнгийг захиалга авсан байгууллага, иргэн, зээл олгосон банк, төлбөрөө бүрэн төлж орон сууцаа авсан иргэн тус бүрээр харьяаллын дагуу гаргаж, төлбөрийн дансны бүртгэлийг нэгтгэн, нийгмийн халамжийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагад цахим хэлбэрээр болон албан бичгээр хүргүүлнэ.

7.9. Нийгмийн халамжийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага нь батлагдсан төсвийн сар, улирлын хуваарьт багтаан захиалга авсан байгууллага, иргэн болон зээл олгосон банк, төлбөрөө бүрэн төлж орон сууц авсан иргэнд Хүний хөгжил сангаас олгох хөрөнгийг аймаг, дүүрэг тус бүрээр гаргаж Сангийн яамны Төрийн сангийн газарт хүргүүлнэ.

7.10. Сангийн яамны Төрийн сангийн газар нь төлбөрөө бүрэн төлж орон сууц худалдан авсан иргэнд олгох хөрөнгө, орон сууцны захиалга авсан байгууллага, иргэн, зээл олгосон банкинд олгох хөрөнгийг Хүний хөгжил сангийн сар, улирлын хуваарийн дагуу аймаг, дүүргийн хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний хэлтсийн Хүний хөгжил сангаас иргэнд хишиг, хувь хүртээх санхүүжилтийн дансанд шилжүүлнэ.

7.11. Аймаг, дүүргийн хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний хэлтэс нь төлбөрөө бүрэн төлж орон сууц худалдаж авсан иргэнд төлбөрийн баримт, орон сууц өмчлөх гэрчилгээг үндэслэн хишиг, хувийг нь банкаар дамжуулан олгоно. Харин орон сууцны захиалга авсан байгууллага, иргэн, зээл олгосон банкинд Хүний хөгжил сангаас олгох хөрөнгийг тухайн байгууллага, иргэн, зээл олгосон банк тус бүрийн дансанд шилжүүлнэ.”

4. “Монгол Улсын иргэн хишиг, хувь хүртэх журам”-ын 9.1.2-т “491960 (дөрвөн зуун ерэн нэгэн мянга есөн зуун жаран) төгрөг” гэснийг “500000 (таван зуун мянган) төгрөгөөс 2011 онд эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэл хэлбэрээр хишиг, хувь хүртсэн хэмжээг хассан хэмжээтэй тэнцүү.” гэж, мөн журмын 12.3-т “12.2” гэснийг “13.2” гэж тус тус өөрчлөн найруулж, Ес, Арав, Арван нэг, Арван хоёрдугаар бүлгийн дугаарыг “Арав”, “Арван нэг” “Арван хоёр” “Арван гурав” гэж, мөн бүлгүүдийн доторхи хэсэг, заалтын дугаарыг бүлгийн шинэ дугаарт нийцүүлэн тус тус өөрчилсүгэй.

5. Энэ тогтоол гарсантай холбогдуулан Хүний хөгжил сангийн 2012 оны төсвийн тухай хуулиар Хүний хөгжил санд төвлөрүүлэх урьдчилгаа төлбөр 312.5 (гурван зуун арван хоёр тэрбум таван зуун сая) тэрбум төгрөг, ногдол ашиг 110.0 (нэг зуун арван) тэрбум төгрөгийг санхүүжилтийн хэрэгцээтэй уялдуулан 2012 оны 3-5 дугаар саруудад үе шаттайгаар бүрэн төвлөрүүлэхийг Төрийн өмчийн хороо (Б.Заяабал), “Эрдэнэс МГЛ” ХХК, “Эрдэнэт Үйлдвэр” ХХК, “Эрдэнэс Тавантолгой” ХК-д тус тус даалгасгай.

Монгол Улсын Ерөнхий сайд

С.БАТБОЛД

Сангийн сайд

Д.ХАЯНХЯРВАА